

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 30 Απριλίου 2025

Προς: Την Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, κα. Σοφία Ζαχαράκη

Θέμα: «Η αδυναμία του Δημόσιου Εκπαιδευτικού Συστήματος: Υπερβολικές Δαπάνες των Νοικοκυριών για Φροντιστήρια»

Κυρία Υπουργέ,

Σύμφωνα με την Έκθεση του Κέντρου Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής της Γ.Σ.Ε.Ε. για την **Οργανωμένη φροντιστηριακή εκπαίδευση στην σύγχρονη Ελλάδα** του Φεβρουαρίου 2025 ¹, τα ελληνικά νοικοκυριά ξοδεύουν πάνω από **600 εκατομμύρια ευρώ ετησίως(!!!)** για φροντιστηριακή εκπαίδευση των παιδιών τους. Τα βασικά ευρήματα της παραπάνω Έκθεσης είναι τα ακόλουθα:

- “Τα ελληνικά νοικοκυριά το 2023 δαπάνησαν συνολικά σχεδόν **614 εκατ. €** για φροντιστήρια γενικής εκπαίδευσης. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 16,2% των δαπανών τους για αγαθά και υπηρεσίες εκπαίδευσης και στο 0,7% της συνολικής καταναλωτικής τους δαπάνης. Η δαπάνη αυτή, ενώ από το 2013 έως το 2020 παρουσιάζει μια φθίνουσα πορεία, **την τελευταία διετία (2021-2023) καταγράφει μια απότομη αύξηση της τάξης του 36%** (σε σταθερές αποπληθωρισμένες τιμές).

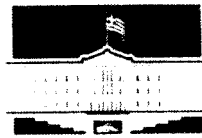
¹ <https://www.kanep-gsee.gr/nea-anakoinoseis/-/deltio-typou-i-organomeni-frontisiriaki-ekpaidefsi-stin-sygchroni-ellada-opseis-ton-ekpaideftikon-anisotiton/>

- Το **4,2%** των δαπανών για φροντιστήρια γενικής εκπαίδευσης αφορά στην **πρωτοβάθμια εκπαίδευση**. Εντυπωσιακό είναι ότι η δαπάνη αυτή έχει **4πλασιαστεί**: από 5,9 εκατ.€ το 2013 έχει ανέλθει σε 26,1 εκατ.€ το 2023, γεγονός που αποδίδεται στην ανάπτυξη των **Κέντρων Μελέτης** τα τελευταία χρόνια.
- Η **δευτεροβάθμια εκπαίδευση** απορροφά τη συντριπτική πλειονότητα των δαπανών για φροντιστήρια (**94,6%**), φτάνοντας στα **580,9 εκατ.€**. Αυτή η κατανομή αντανακλά, φυσικά, την αυξημένη ζήτηση για υποστήριξη μαθητών στην κρίσιμη βαθμίδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όπου λαμβάνει χώρα η προετοιμασία για τις πανελλαδικές εξετάσεις. Παρότι η συγκεκριμένη δαπάνη παρουσίαζε πτωτική τάση έως το 2020, **την τελευταία διετία (2021-2023) αυξήθηκε κι αυτή σημαντικά (+35,5%)**.
- Οι δαπάνες για φροντιστήρια τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανέρχονται σε 7,2 εκατ.€, αντιπροσωπεύοντας μόλις το 1,2% των συνολικών δαπανών για φροντιστήρια. Παρά τις μικρές διακυμάνσεις, παραμένουν σε σχετικά σταθερά περίπου υψηλά επίπεδα καθ' όλη τη δεκαετία.

Δημογραφικοί και κοινωνικο-οικονομικοί παράγοντες διαφοροποίησης των δαπανών:

- Η επίδραση της **αστικότητας** είναι έντονη. Τα νοικοκυριά στις **αστικές περιοχές δαπανούν περισσότερα χρήματα** για φροντιστήρια σε σύγκριση με τα νοικοκυριά σε αγροτικές περιοχές, ενώ η διαφορά μεταξύ τους έχει διευρυνθεί μέσα στην τελευταία δεκαετία. Οι περιφερειακές ανισότητες είναι επίσης σημαντικές και έχουν διευρυνθεί σημαντικά μέσα στην δεκαετία.
- Το εισόδημα του νοικοκυριού αναδεικνύεται σε καθοριστικό παράγοντα διαφοροποίησης. Τα νοικοκυριά με **υψηλότερα εισοδήματα δαπανούν σημαντικά μεγαλύτερο μέρος της καταναλωτικής τους δαπάνης για φροντιστήρια**, ενώ η πρόσβαση στις υπηρεσίες αυτές γίνεται δυσκολότερη για νοικοκυριά χαμηλότερου εισοδήματος. Χαρακτηριστικό τς εύρους της

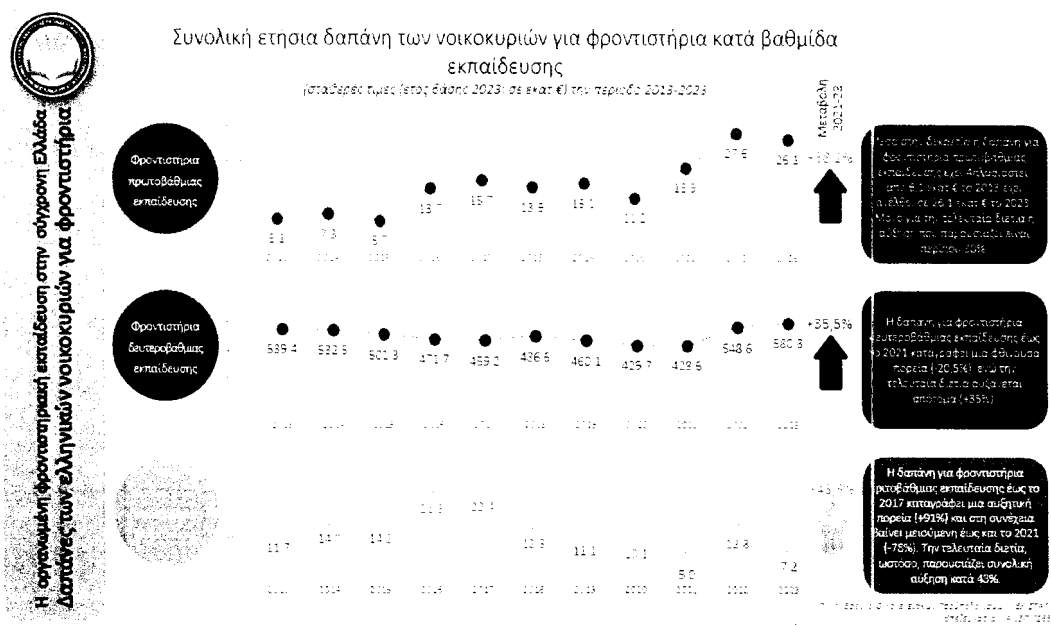
ανισότητας είναι πως η δαπάνη για φροντιστήρια (ως ποσοστό της καταναλωτικής τους δαπάνης) των τριών υψηλότερων εισοδηματικών κατηγοριών είναι 3,5 φορές υψηλότερη της δαπάνης των τριών χαμηλότερων κατηγοριών, ενώ η «ψαλίδα» μεταξύ τους έχει διευρυνθεί μέσα στην τελευταία δεκαετία.

- **Η θέση στο επάγγελμα του υπευθύνου του νοικοκυριού επηρεάζει τις δαπάνες.** Κοιτάζοντας το μερίδιο που καταλαμβάνουν οι δαπάνες αυτές στο σύνολο του οικογενειακού τους προϋπολογισμού, φαίνεται να επιβαρύνονται περισσότερο οι βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση (1,3%) και οι μισθωτοί (1,1%) και σημαντικά λιγότερο οι αυτοαπασχολούμενοι με μισθωτούς (0,9%) ή χωρίς μισθωτούς (0,8%). Πιο αναλυτικά, ως προς το επάγγελμα του υπεύθυνου του νοικοκυριού, το 2023 οι έμποροι/πωλητές αλλά και οι υπάλληλοι γραφείου καταγράφουν τις υψηλότερες δαπάνες ξεπερνώντας ακόμη και τις πλέον ευκατάστατες επαγγελματικές ομάδες (Διευθύνοντα ή ανώτερα διοικητικά στελέχη ή Επιστήμονες κλπ). Αυτό ενδέχεται να οφείλεται στη **στροφή των υψηλότερων επαγγελματικών κατηγοριών προς ιδιαίτερα μαθήματα αντί για οργανωμένες φροντιστηριακές δομές.** Στον αντίποδα βρίσκονται **κατηγορίες με χαμηλότερα εισοδήματα, όπως οι γεωργοί, οι κτηνοτρόφοι και οι εργάτες στην γεωργία, οι οποίοι δαπανούν και χαμηλότερα ποσά για φροντιστήρια.**
- Οι δαπάνες για φροντιστήρια τείνουν να αυξάνονται όσο μεγαλώνει το νοικοκυριό, ενώ η οικογενειακή σύνθεση παίζει καθοριστικό ρόλο. Γενικά, τα **νοικοκυριά με 2 παιδιά και άνω έως και 16 ετών καταγράφουν τις υψηλότερες δαπάνες για φροντιστήρια.** Παρατηρείται ότι τα ζευγάρια με δύο παιδιά (έως 16 ετών) δαπανούν σημαντικά περισσότερα για φροντιστήρια από τις τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες, παρότι το αναμενόμενο θα ήταν η δαπάνη να αυξάνεται με το πλήθος των παιδιών. Αυτό ενδέχεται να οφείλεται στο ότι οι **τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες επιβαρύνονται με περισσότερα ανελαστικά έξοδα, γεγονός που περιορίζει τις δυνατότητές τους**

να επενδύσουν σε φροντιστήρια στον ίδιο βαθμό με τις μικρότερες οικογένειες. Οι μονογονεϊκές οικογένειες με παιδιά έως 16 ετών επιβαρύνονται ιδιαίτερα ως ποσοστό του συνολικού τους προϋπολογισμού με 1,1%, όταν το αντίστοιχο των οικογενειών με ζευγάρι και παιδιά έως 16 ετών κυμαίνεται από 0,6% (με 1 παιδί) έως 1,2% (με 2 παιδιά).

- Τέλος, οι δαπάνες είναι υψηλότερες στα νοικοκυριά με υπεύθυνους στις ηλικιακές ομάδες 35-64 ετών, και ιδίως 45-54 ετών, γεγονός που είναι αναμενόμενο, καθώς αυτές οι ηλικιακές ομάδες είναι πιθανότερο να έχουν παιδιά σε σχολική ηλικία που χρειάζονται μεγαλύτερη εκπαιδευτική υποστήριξη.”

Ακολουθεί γράφημα με την Συνολική ετήσια δαπάνη των νοικοκυριών για φροντιστήρια κατά βαθμίδα εκπαίδευσης την περίοδο 2013-2023:

Οι δαπάνες για φροντιστήρια, σημείωσαν αύξηση 36% μέσα σε δύο χρόνια.

Μέσα σε μια δεκαετία πενταπλασιάστηκε η δαπάνη των νοικοκυριών για φροντιστήρια πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Από 6,1 εκατομμύρια το 2013 εκτινάχτηκε σε 26,1 εκατομμύρια το 2023.

Εκτός από τις δαπάνες για φροντιστήρια, ένα σημαντικό χρηματικό ποσό κατευθύνεται και στα ιδιαίτερα μαθήματα, επιβαρύνοντας ακόμη περισσότερο τα ελληνικά νοικοκυριά. Τα ποσά αυτά δεν αποτυπώνονται στην Έκθεση, καθόσον είναι “μαύρα”. Οπότε, τα πραγματικά χρήματα που καταβάλουν τα νοικοκυριά για την φροντιστηριακή εκπαίδευση είναι πολύ υψηλότερα.

Τα ποσά που ξοδεύουν τα νοικοκυριά για τα φροντιστήρια των παιδιών τους, αλλά και η μακροχρόνια εξάρτηση των μαθητών, όλων των βαθμίδων, πλέον, από τα φροντιστήρια, αποτυπώνει ξεκάθαρα την **αποτυχία του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος να ανταποκριθεί στις ανάγκες των μαθητών και να διασφαλίσει ποιοτική εκπαίδευση λόγω ελλείψεων στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα**. Η ανάγκη για πρόσθετη εξωσχολική υποστήριξη αποτυπώνει τις αδυναμίες του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος να ανταποκριθεί στις μαθησιακές απαιτήσεις, με αποτέλεσμα οι οικογένειες να αναγκάζονται να αναζητούν εναλλακτικές λύσεις με υψηλό οικονομικό κόστος. Η κατάσταση αυτή δημιουργεί **εκπαιδευτικές, αλλά και κοινωνικές ανισότητες**, διότι τα παιδιά ασθενέστερων οικονομικά οικογενειών έχουν στην ουσία λιγότερες ευκαιρίες στην εκπαίδευση και στην μετέπειτα επαγγελματική εξέλιξή τους. Το γεγονός αυτό εγείρει σοβαρά ερωτήματα που αφορούν την εκπαιδευτική πολιτική της χώρας.

Με βάση τα ανωτέρω ερωτάται η αρμόδια Υπουργός:

1. Ποια είναι τα μέτρα που προτίθεται να λάβει η Κυβέρνηση, ώστε να μειώσει την εξάρτηση των μαθητών από τα φροντιστήρια και την παραπαιδεία και να ενισχύσει τη δημόσια εκπαίδευση;
2. Γιατί δεν υπάρχει επαρκής ενίσχυση των σχολείων με επιπλέον καθηγητές και εκπαιδευτικούς πόρους, ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες των μαθητών χωρίς να απαιτείται εξωτερική βοήθεια;
3. Πώς σκοπεύετε να αξιοποιήσετε τον προϋπολογισμό της εκπαίδευσης, ώστε να ενισχύσετε τη μαθησιακή διαδικασία και να περιορίσετε την ανάγκη για φροντιστηριακή υποστήριξη;
4. Έχετε εξετάσει την αναμόρφωση του εξεταστικού συστήματος, προκειμένου να μειωθεί η έντονη πίεση στους μαθητές και η ανάγκη για εξωσχολική προετοιμασία;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Δρ. Μιχαήλ Χουρδάκης

Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης
Αλέξανδρος Αυλωνίτης
Βουλευτής Κερκύρας

Γιώτα Πούλου
Βουλευτής Βοιωτίας

Θεοδώρα Τζάκη
Βουλευτής Πέλλας

Ραλλία Χρηστίδου
Βουλευτής Β3 Τομέα Αττικής